

Головна [Війна з Росією](#) [Історії](#) [Відео](#) [Книга року BBC](#) [Подкасти](#)

"Хотіла розвивати українську культуру Харкова". Вероніка Кожушко - юна художниця, яку вбила Росія

YARYNA TSYMBAL

На звістку про смерть молоді талановитої художниці у соцмережах відгукнулися безліч людей - письменників, журналістів, культурних діячів та просто знайомих, які колись перетиналися з Нікою

Оксана Нечепоренко

для BBC Україна з Харкова

3 вересня 2024

Новина про 18-річну харківську художницю, яку росіяни вбили під час удару 30 серпня, сколихнула весь український культурний світ, та й не тільки.

Про юну дівчину швидко написали корифеї української літератури та мистецтва, а про її талант заговорили Сергій Жадан, Оксана Забужко та інші найвідоміші культурні діячі. Це нове українське

розстріляне відродження - каже Забужко, тільки ще зовсім юне, яке не встигло розкритись на повну, йому Росія не дала дорости.

30 серпня росіяни масовано обстріляли Харків. У той день по місту запустили перероблені авіабомби ФАБ 500. Під ударом опинилися житлові будинки, парк, заклади освіти. У той день від вибухів постраждали 97 людей, шестеро загинули. Серед них була молода художниця та поетка Ніка Кожушко.

В одному з харківських парків, на місці удару, звідки 18-річну дівчину забирала "швидка", зараз квіти та іграшки. До лікарні Ніку Кожушко доправили вже у стані клінічної смерті.

Ніка найбільше любила Семенка

Аріна Пономарьова пересилає мені в інстаграм вірш Михайля Семенка. Поета "Розстріляного відродження" її близька подруга Вероніка Кожушко називала "відправною точкою до закоханості в українську літературу".

"Я не умру від смерті/ - Я умру від життя./ Умиратиму - життя буде мерти,/ Не маятимо стяг".

Саме ці його рядки цитувала Ніка за день до загибелі в останню зустріч з Аріною.

"Я чомусь це згадувала у метро, коли ми верталися додому (після загибелі Ніки. - Ред.)", - пригадує Аріна.

Підпишіться на нас у соцмережах

[Facebook](#)

[Telegram](#)

[Viber](#)

Вдень 30 серпня дівчата мали зустрітися. Ніка працювала над документальним проєктом про воєнний Харків. Мала зняти черговий епізод про життя міста. Саме його обговорювала телефоном з подругою, коли пролунав вибух.

"Це були просто крики людей, я пішла до бульвару, попитала людей, може хтось бачив, може хтось знає. Паралельно телефонувала їй. Потім, може через пів години - годину взяли слухавку медики зі "швидкої". Сказали, що її доправили в обласну лікарню", - пригадує той день Аріна. В лікарні вона дізналася про смерть Ніки.

Хотіла розвивати українську культуру Харкова

"Вона завжди хотіла розвивати культуру в Харкові, загалом українську культуру. Захоплювалась різними митцями, поетами, письменниками", - каже про подругу Аріна Пономарьова. Власне любов до тих самих письменників та поетів серед іншого поєднала дівчат.

Вероніка досліджувала українське "Розстріляне відродження". Сама писала поезію. А ще малювала.

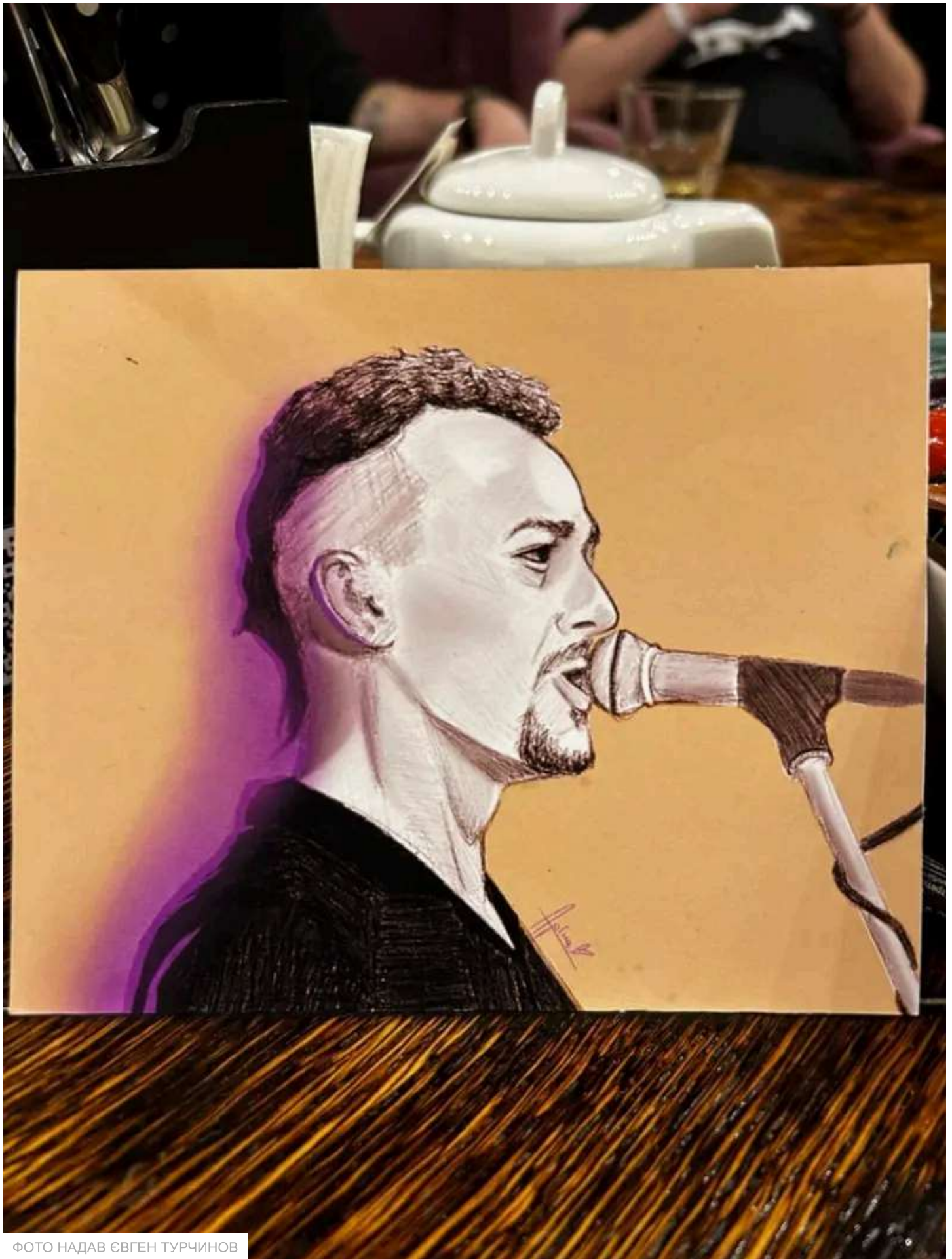

ФОТО НАДАВ ЄВГЕН ТУРЧИНОВ

| Малюнок гітариста гурту "Жадан і Собаки"

Саме під час малювання вона відкривала "шлях від неба", каже про неї гітарист гурту "Жадан і

Собаки" Євген Турчинов.

Вероніка не мала художньої освіти, студіювалась у харківському університеті радіоелектроніки за спеціальністю "мультимедіа". Малювати навчилася самостійно. Мала власний стиль і створювала влучні образи.

СОЦМЕРЕЖІ

«Це нове українське розстріляне відродження, - каже Оксана Забужко, тільки ще зовсім юне, яке ще не встигло розкритись на повну, йому Росія не дала дорости»

"Вона відчувала, що в людини в душі, і кожний малюнок - він відповідав моєму моральному стану і просто його віддзеркалював", - каже Євген Турчинов.

Він має портрети, написані Веронікою просто під час концертів:

"Вона спалахувала миттєво і могла за один концерт намалювати мене з гітарою і просто після концерту подарувати малюнок".

З юною художницею Євген познайомився понад рік тому. Вероніка була завсідницею концертів гурту, не пропускала жодного.

"Дуже довірлива, дуже щира, мені здалося. Вона постійно аж тремтіла. Коли спілкуєшся, вона аж хвилювалася до такого ступеня, що в неї тряслися трошки руки, але це говорило про її щирість, про її справжність", - каже музикант.

Ніка мріяла про кар'єру художниці та дизайнерки. Кроками до неї ділилася у бесідах з Євгеном:

"Це і виставка, це і принти нові, це і випуск збірки поетично-художньої. У неї є з кого брати приклад. Вона знає приватно Жадана, а уявіть наскільки в такому віці знати такого рівня поета, письменника, митця такого, як Сергій".

Росіяни нищать культурне майбутнє

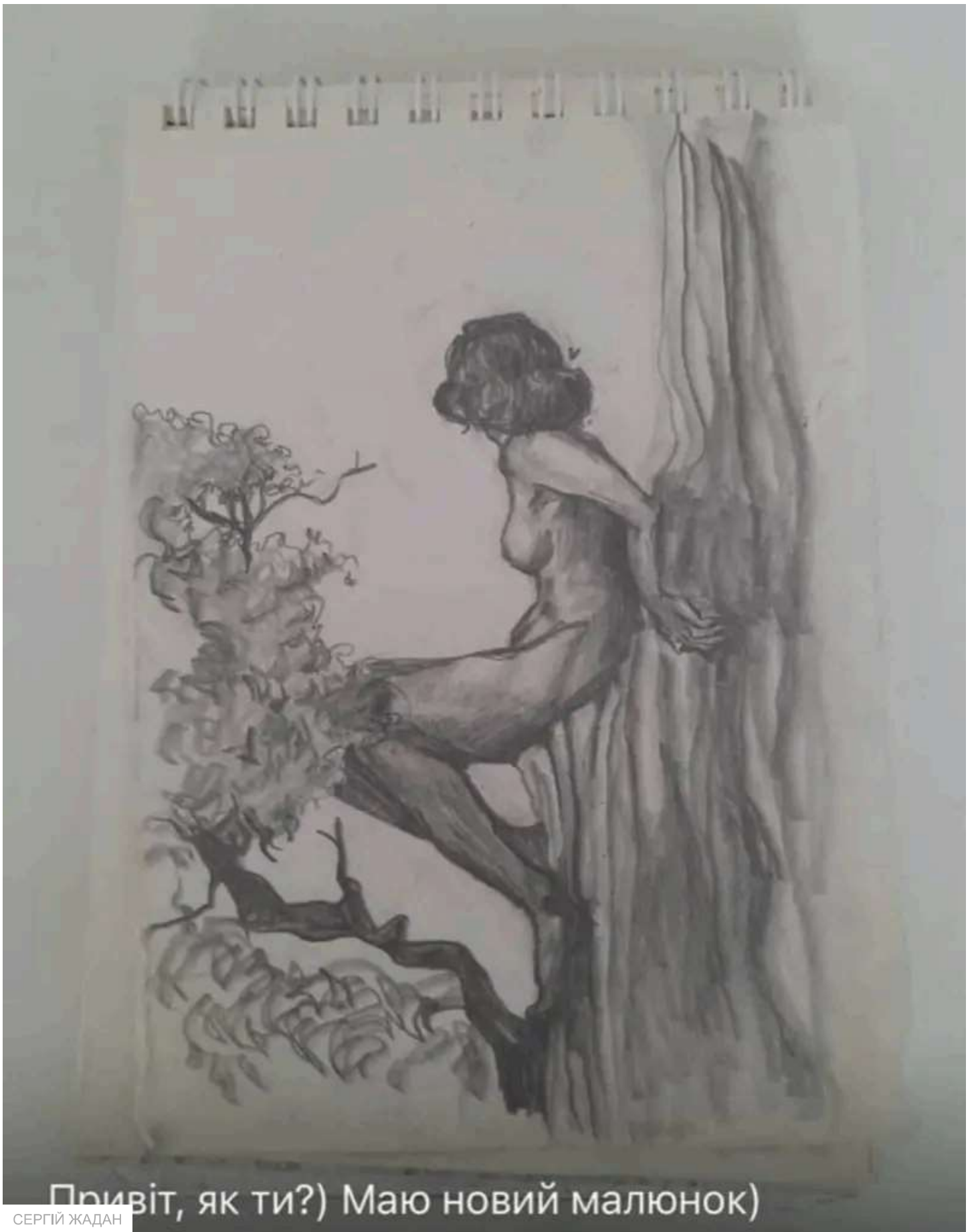
Вероніка була у захваті від поезії Сергій Жадана. Часто робила ілюстрації, надихнувшись його віршами. І саме Жадану юна художниця надіслала свій останній малюнок за годину до смерті.

Цей малюнок митець опублікував на своїй сторінці у фейсбуку після загибелі Вероніки.

"Росіяни продовжують нищити наше майбутнє. Цьому немає пояснення. І прощення теж немає", - додав він.

На звістку про смерть молодого талановитого художниці у соцмережах відгукнулися безліч людей - письменників, журналістів, культурних діячів та просто знайомих, які колись перетиналися з Нікою.

"Ось у мене дві її картини в рамах, ми ще не встигли повісити їх на стіну. Ось торбинка з Держпромом. А Ніки вже немає. Сьогодні вона загинула під час обстрілу Харкова. Її вбила росія. Я не хочу і не можу цьому повірити", - написала в себе на сторінці у фейсбуку літературознавиця Ярина Цимбал.

Привіт, як ти?) Маю новий малюнок)

СЕРГІЙ ЖАДАН

| Малюнок, який Ніка надіслала Жадану за годину до загибелі

А це вже журналіст та публіцист Вахтанг Кіпіані. З Веронікою він познайомився під час власної лекції про військові поховання:

“Вона була спрагла до всього українського, все було цікаво... І її вже нема. Русські її вбили. Залишились її малюнки”.

“Стільком людям вона запала в серце, - ділиться зі мною адміністраторка Харківського літературного музею Влада Дерманська, - і я подумала про те, що треба так прожити просто життя, щоб у 18 років настільки багатьом людям знали тебе і любили тебе”.

Завсідниця культурних заходів міста, Вероніка активно популяризувала українську культуру. Виробляла та розповсюджувала шопери й листівки з портретами улюблених українських письменників та поетів. А ще була волонтеркою у літературному музеї.

Фото з парку, де загинула Вероніка

Влада Дерманська пригадує, як Вероніка розплакалася під час одного з квартирників мистецької резиденції “Слово” - проекту літмузею. Дівчину покликали для фільмування події. Ніка близько до серця взяла проблеми, які виникли з технікою, і свою неспроможність допомогти.

“Максимально щире бажання якоїсь допомоги. І скрізь вона завжди погоджувалась на все, завжди сама писала, питала, чи не потрібна якась допомога”, - каже адміністраторка літмузею.

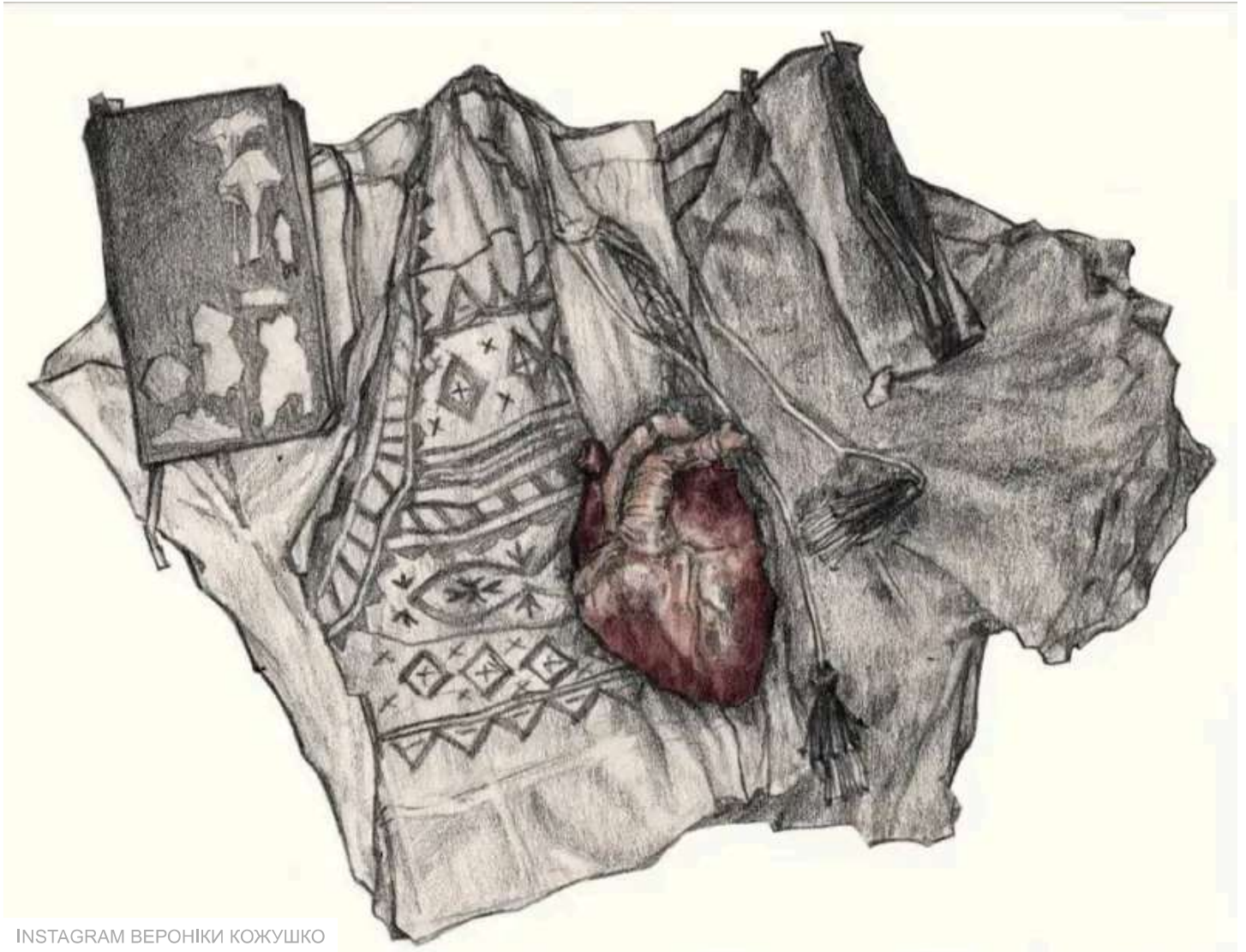
“Вчора Україні "абортували" ще-"непророслу" мисткиню. Нам усім ампутували якийсь невідомий, невидимий нам шматок майбутнього”, - написала гіркий пост Оксана Забужко про загиблу Ніку.

Вона пише, що росіяни не дають новому поколінню митців "дорости" і "дорозвинути" до власних ідей.

“Інший харків'янин - великий Юрій Шевельов - мав для цього феномена окремий термін: "непророслі зернята", - пише Забужко.

Скетчбук, вишиванка і серце

Скетчбук, вишиванка і серце. "Що ти візьмеш, малий равлику, вибираючись із згорілого дому?" - так підписала цю свою роботу Ніка.

INSTAGRAM ВЕРОНІКИ КОЖУШКО

| Малюнок Вероніки Кожушко

І саме цей малюнок відображає сутність подруги, вважає Аріна Пономарьова:

“Бо вона завжди носила з собою свій скетчбук, обожнювала свої вишиванки (особливо родинні, чи просто старовинні, знайдені на ярмарку) і завжди залишалась щирою, радісною і відвертою (мені іноді здавалося, занадто відвертою)”.

І додає - Ніка була “близькою, надто, аби її втратити”.

Аби не дати забути про Вероніку Кожушко, її друзі хочуть видати збірку віршів молодої мисткині з її ж ілюстраціями. Дату та час прощання з художницею та поетесою рідні попрохали не розголошувати. Аби мати можливість вшанувати її пам'ять у близькому колі.